

Att ringa 112

Ett nödnummer

Om det är bråttom och du behöver akut hjälp ska du ringa nödnumret 112.

Då kan du få hjälp av polis, ambulans och brandkår.

I Sverige får 112-numret cirka 4 miljoner samtal varje år.

Du ska ringa 112 om du, eller någon i din närhet, behöver akut hjälp, om det är bråttom. Du kanske ser en person som blöder kraftigt från huvudet och inte svarar när du pratar med honom eller henne.

Du ska också ringa om du ser två bilar som krockar och börjar brinna. Eller om du ser en båt med människor och båten börjar sjunka.

Du får många frågor

Om du ringer 112 får du många frågor från den som svarar i telefonen. Du får berätta var du är, vad som har hänt och om någon är skadad.

Du får också berätta var hjälpen behövs och vem du är som ringer.

Den som svarar på nummer 112 bestämmer vilken typ av hjälp som ska skickas ut.

Det kan vara ambulans, polis, brandkår eller sjöräddning.

Ibland svarar de att problemet kan vänta.

Ibland kanske de säger att du ska ringa till ett annat nummer.

Du får alltid svar

Du får alltid svar när du ringer nödnumret 112.

De svarar dag och natt, alla dagar i veckan.

Det är gratis att ringa till 112 från både fast telefon och mobil.

I Sverige ansvarar SOS Alarm för nödnumret 112.

Samma nödnummer fungerar i alla EU-länder.

Tyvärr har inte alla människor respekt för 112-numret.

Det finns till exempel de som ringer och är oroliga när katten är borta.

Frågor:

1. Vilket nummer ska du ringa om du behöver akut hjälp?
2. Är det olika akut-nummer till ambulans, brandkår och polis?
3. När ska du ringa Sveriges nödnummer?
4. Vilka tider svarar någon i telefon på 112?
5. Hur mycket kostar det att ringa 112?

Att ringa 113 13

Du ska ringa 113 13 när du behöver få information om allvarliga olyckor i samhället. Det kan till exempel vara en stor brand eller en stor trafikolycka.

Du ska också ringa 113 13 om du vill ha information om kriser. Kris kan till exempel vara en stor storm, en översvämning eller en influensaepidemi.

Du kan också ringa 113 13 om du vill lämna information om allvarliga olyckor eller kriser.

112 och 113 13

Det är viktigt att veta när du ska ringa 112 och när du ska ringa 113 13.

112 ska du alltid ringa i en nödsituation när du, eller någon annan, behöver akut hjälp.

113 13 ska du ringa när du vill få information eller lämna information.

Om du ringer 113 13 och ditt samtal i stället passar hos nödnummer 112 så blir du kopplad till rätt nummer.

Kostar inget extra

Att ringa 113 13 kostar bara som ett vanligt samtal.

Du ska inte slå riktnummer före 113 13.

Du får alltid svar

Nummer 113 13 är öppet dygnet runt, alla dagar.

Du får alltid svar när du ringer 113 13.

Det finns alltid en person som kan ge dig information och som lyssnar när du ringer och vill lämna information.

Frågor:

1. Vilket nummer ska du ringa om du vill ha information om en olycka?
2. Vilken är skillnaden mellan nummer 112 och nummer 113 13?
3. Vilka tider svarar någon i telefon på nummer 113 13?

Att ringa 114 14

114 14 är telefonnumret till polisen.

Du ska ringa 114 14 när det inte är bråttom eller akut att prata med polisen. Du ska ringa numret när du vill anmäla ett brott som redan har hänt. Du kan också ringa om du vill ha information om till exempel pass eller om du har frågor om en utredning eller om du vill veta polisens öppettider eller adresser.

112 och 114 14

Det är viktigt att veta när du ska ringa 112 och när du ska ringa 114 14.

112 ska du alltid ringa i en nödsituation när det är bråttom och du behöver akut hjälp. Det kan till exempel handla om ett pågående brott.

114 14 ska du ringa när du behöver hjälp av polisen, men det inte är akut.

Telefonsvarare

På nummer 114 14 svarar först en telefonsvarare.

En röst säger att du ska välja mellan fyra alternativ och trycka den siffra som passar:

Polisanmälan om brott eller något som är borttappat eller stulet - **tryck 1.**

Lämna tips - **tryck 2.**

Pass, öppettider eller allmänna frågor - **tryck 3.**

För att tala med en person eller växeln - **tryck 0 eller vänta kvar i luren.**

Anmäl snabbt

Om du har varit med om ett brott så är det bra att snabbt anmäla det till polisen.

Du kan ringa till polisen eller anmäla brottet på webbplatsen polisen.se.

Ett brott kan vara att någon har slagit dig eller stulit något från dig.

Pass

Du ska kontakta polisen om du vill skaffa pass, hämta pass eller anmäla att ett pass är borta. Om du har förlorat ditt pass ska du ringa 114 14 eller besöka en polisstation. Det går inte att anmäla förlorat pass på internet.

Du får alltid svar

Nummer 114 14 är öppet dygnet runt, alla dagar. Du får alltid svar när du ringer 114 14. Det behövs inte riktnummer till 114 14. Ring bara 114 14.

Frågor:

1. Vilket nummer ska du ringa om du har tappat ditt pass?
2. Vad är skillnaden mellan nummer 112 och 114 14?
3. Vilka tider är nummer 114 14 öppet?

Att ringa 1177

Om du har frågor om vård kan du ringa 1177.
Du kan ringa om du har blivit sjuk eller om någon anhörig inte mår bra.
Numret 1177 går till Sjukvårdsrådgivningen.

Sjuksköterska svarar

På nummer 1177 svarar sjuksköterskor.
Sjuksköterskan lyssnar på dig och ställer frågor till dig.
Hon eller han kan tala om för dig vilken vård du behöver och om du kan vårda dig själv hemma eller om du behöver vård på sjukhus.

112 och 1177

Det är viktigt att veta när du ska ringa 112 och när du ska ringa 1177.
112 ska du alltid ringa när det är akut, när det är bråttom och du behöver hjälp snabbt. 1177 ska du ringa när du har frågor om vård och sjukdom.

Välj siffra

På nummer 1177 svarar först en telefonsvarare.
En röst säger att du ska välja mellan olika alternativ och trycka den siffra som passar.

För information på engelska. – **tryck 5. (For information in English, press 5.)**

För allmän information om sjukvård och sjukvårdsfrågor - **tryck 1.**

Sjukvårdsrådgivning om barn - **tryck 2.**

Sjukvårdsrådgivning för vuxna - **tryck 3.**

Ibland finns också en röst som säger: **Tolk på arabiska och somaliska - tryck 4.**

Du får alltid svar

Du kan alltid ringa 1177 för att få råd om vård. Du kan ringa dygnet runt.
På nummer 1177 får du alltid svar, både dag och natt alla dagar i veckan.

Kostar inget extra

Att ringa 1177 kostar bara som ett vanligt samtal.
Det behövs inte riktnummer till 1177. Ring bara 1177.

Frågor:

1. Vad kan du fråga om på nummer 1177?
2. Vad är skillnaden mellan 112 och 1177?
3. Vilken siffra ska du välja om du vill ha rådgivning för vuxna?

Att ringa 112 - Räddningstjänst, sida 1

Vad är det att rädda någon?

Att rädda en person är att hjälpa honom eller henne bort från något som är farligt. Det kan vara att rädda någon från ett hus som brinner eller att rädda någon från att drunkna.

Vad är räddningstjänst?

Räddningstjänsten finns för att rädda människors liv, egendom eller miljö. Egendom är det som någon äger, till exempel hus eller saker.

Exempel på räddningstjänster

Kommunal räddningstjänst.

Alla Sveriges 290 kommuner har räddningstjänst.

I kommunerna finns brandkår som snabbt kan komma när det brinner i till exempel hus, skogar eller parker.

Räddningstjänsten kommer också vid svåra trafikolyckor och de kommer när det är risk att någon ska drunkna.

Brandmännen arbetar även med att informera skolklasser. Ibland kommer de till skolor och ibland bjuder de in klasser till brandstationen på studiebesök.

Annan räddningstjänst

Fjällräddningstjänst

Polisen ska söka efter personer som har försvunnit i fjällen.

Det är också polisen som räddar den som varit med om en olycka i fjällen eller som snabbt behöver sjukvård i fjällen.

Polisen letar efter saknade personer i fjällen och räddar också personer som har varit med om olyckor eller behöver akut sjukvård där.

Sjöräddningstjänst

Sjöfartsverket hjälper båtar som har problem och är i nöd på svenska vatten. En båt i nöd kan vara en båt med motorproblem eller som inte kan fortsätta för att det är storm.

Flygräddningstjänst

Sjöfartsverket hjälper även till om flygplan, helikoptrar, luftballonger eller liknande får problem och måste nödlända eller till och med kraschar.

Räddningstjänst, sida 2

Kustbevakningen

Kustbevakningen arbetar med räddningstjänst, sjöövervakning och är en del av samhällets krisberedskap i den maritima miljön (på sjöar och hav). De kan till exempel hjälpa till när olja eller andra ämnen som skadar vattnet har läckt ut.

Rätt hjälp till rätt plats

Den som behöver hjälp i en nödsituation ska alltid ringa till Sveriges nödnummer 112.

SOS Alarm larmar sedan räddningstjänst, till exempel brandkåren.

Räddningstjänsten och SOS Alarm arbetar tillsammans så att den som behöver hjälp får rätt hjälp.

Ring bara 112 när det är akut

Du ska bara ringa 112 när det är en nödsituation. En nödsituation är när du snabbt behöver hjälp och hjälpen inte kan vänta.

Det kan vara hjälp från till exempel ambulans, brandkår, fjällräddning eller sjöräddning.

Frågor:

1. Vad betyder det att rädda någon?
2. Varför finns räddningstjänst?
3. Ge exempel på tre räddningstjänster.
4. Vad är en nödsituation?
5. Vilket nummer ska du alltid ringa om du behöver akut hjälp?

VMA

VMA betyder Viktigt Meddelande till Allmänheten.

Det är ett larm för att varna människor vid stora olyckor och allvarliga händelser, till exempel stora bränder med farlig rök.

Larmet betyder att något har hänt som folk behöver få veta.

Meddelande i din telefon

Om något allvarligt har hänt i området där du befinner dig så får du ett sms i din mobiltelefon. Du får även ett sms om du åker in i ett sådant område. När faran är över så får du ett nytt sms.

Signal (Utomhusvarning)

Larmet är en signal som låter i 7 sekunder.

Sedan är det tyst i 14 sekunder och låter igen i 7 sekunder.

Detta upprepas i minst två minuter.

Larmet testas en gång i kvartalet, på den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december. Larmet testas alltid klockan 15:00.

Varning

Om du får VMA-sms eller hör VMA-larmet så är det för att människor måste varnas.

När signalen hörs, och det inte är test, ska du gå in och stänga alla dörrar, fönster, ventiler och fläktar.

Lyssna på radio och tv

Du ska lyssna på Sveriges Radio P4 för att få mer information. Ibland kan man få mer information via SVT eller text-tv. Du kan också gå in på 112-appen eller webbplatsen krisinformation.se för att få mer information.

Du kan även ringa 113 13 för att få veta mer.

Faran över

Stanna inomhus tills en signal hörs som betyder att faran är över.

Signalen låter i 30–40 sekunder utan paus.

Frågor:

1. Vad betyder VMA?
2. Hur ofta testas larmet?
3. Hur låter signalen när faran är över?

Rök kan döda - stäng dörren, sida 1

I Sverige dör cirka 100 personer varje år i bränder. De flesta av bränderna är i bostäder. Om alla stänger dörren till brinnande lägenheter och hus skulle fler människor överleva.

Tre viktiga saker

Om det börjar brinna så finns det tre viktiga saker att göra:

1. Rädda liv
2. Larma
3. Släcka

Om det brinner i din lägenhet så ska du försöka hjälpa de människor som finns i lägenheten. Ring sedan nödnummer 112.

Efter det kan du försöka släcka branden själv, men du ska inte göra något som är farligt.

Stäng dörren

Om du inte kan släcka branden så ska du lämna lägenheten och stänga dörren efter dig. Om dörren är stängd, så sprider sig inte röken ut i trapphuset lika fort.

Gå inte ut i trapphuset om det är fyllt av rök.

Ta trappan

Åk aldrig hiss i ett brinnande hus. Strömmen kan sluta fungera. Hissen kan då stanna mellan två våningar så att det inte går att komma ut. Det är också farligt att vara i hissen om det kommer in brandrök i den. Brandröken är giftig och livsfarlig att andas in.

Brandskydd

I väggar och dörrar på moderna hus finns brandskydd av till exempel betong. Skyddet gör att väggar och dörrar klarar brand i 30–60 minuter innan elden sprider sig. Räddningstjänstens brandbilar brukar komma efter ungefär 10 minuter.

Stanna inne

Om det börjar brinna hos en granne så ska du stanna kvar inne i din lägenhet. Stäng dörrar och fönster. Ring sedan 112 och vänta tills räddningstjänsten kommer. Lagg blöta handdukar i dörröppningen medan du väntar på hjälp. Då kommer det inte in giftig rök i lägenheten.

Tomt i trapphuset

Barnvagnar, möbler, tidningspapper och annat ska aldrig finnas i trapphus. En enda barnvagn som brinner kan göra att hela trapphuset fylls av rök.

Röken kan vara giftig och livsfarlig att andas in.

Brandmän och ambulanspersonal måste också kunna komma fram snabbt. Därför ska det vara tomt i entréer, utanför lägenheter och i trapphus.

Rök kan döda - stäng dörren, sida 2

Brandvarnare

Många bränder börjar när människor ligger och sover. Mellan klockan 22 på kvällen och klockan 5 på morgonen är vanligast. Fler människor skulle överleva med brandvarnare i bostaden.

Alla vaknar

En brandvarnare gör att du och din familj vaknar när det brinner. Den varnar med en signal om att det är brandrök i huset eller lägenheten. Signalen är så hög att alla vaknar. Ingen kan sova när den tjuvar. Brandvarnaren gör att du kan varna andra i tid och kanske rädda liv. Den varnar så att vi kan göra något medan branden är liten.

I taket

En brandvarnare ska alltid sitta i taket eftersom giftig rök stiger uppåt. Den ska inte sitta på väggen. Helst ska det finnas en brandvarnare i varje rum. Om du bor i en villa med flera våningar ska det finnas minst en på varje våning.

Testa

Kontrollera ungefär var tredje månad att brandvarnaren fungerar. Du kan testa det på två sätt:

Tryck in testknappen ett par sekunder och vänta på att det börjar tjuta. Du kan också testa genom att blåsa ut ett ljus och hålla under brandvarnaren. Om larmet inte fungerar så kan du prova med ett nytt batteri. Även om batteriet fungerar så är det bra att byta det en gång om året.

Räddar liv

Brandvarnare räddar flera liv varje år. De räddar också egendom. Egendom är saker som någon äger, till exempel datorer och smycken. Brandvarnare finns att köpa på varuhus, elaffärer, större mataffärer och bensinmackar.

Frågor

Rök kan döda – stäng dörren Frågor

Rätt eller fel? Sätt kryss.

	Rätt	Fel
1. Hjälp först alla som finns i en brinnande lägenhet.	1. ☐	☐
2. Ring sedan nödnummer 112.	2. ☐	☐
3. Lämna alla dörrar öppna så att brandmännen kan komma in.	3. ☐	☐
4. Ta hissen till bottenvången så att du kan komma ut.	4. ☐	☐
5. Stanna i din lägenhet om det brinner hos en granne.	5. ☐	☐

Brandvarnare Frågor

Rätt eller fel? Sätt kryss.

	Rätt	Fel
1. Människor hör brandvarnare fast de sover	1. ☐	☐
2. Brandvarnare ska sitta på väggen.	2. ☐	☐
3. Det är bra med en brandvarnare i varje rum.	3. ☐	☐
4. Det är bra att byta batteri på brandvarnaren en gång per år.	4. ☐	☐
5. Brandvarnare räddar livet på flera människor varje år.	5. ☐	☐

Frågor - Facit

Rök kan döda – stäng dörren Facit

Rätt eller fel? Sätt kryss.

	Rätt	Fel
1. Hjälp först alla som finns i en brinnande lägenhet.	1. ☒	☐
2. Ring sedan nödnummer 112.	2. ☒	☐
3. Lämna alla dörrar öppna så att brandmännen kan komma in.	3. ☐	☒
4. Ta hissen till bottenvången så att du kan komma ut.	4. ☐	☒
5. Stanna i din lägenhet om det brinner hos en granne.	5. ☒	☐

Brandvarnare Frågor Facit

Rätt eller fel? Sätt kryss.

	Rätt	Fel
1. Människor hör brandvarnare fast de sover	1. ☒	☐
2. Brandvarnare ska sitta på väggen.	2. ☐	☒
3. Det är bra med en brandvarnare i varje rum.	3. ☒	☐
4. Det är bra att byta batteri på brandvarnaren en gång per år.	4. ☒	☐
5. Brandvarnare räddar livet på flera människor varje år.	5. ☒	☐

Om 112 - Frågor och svar, sida 1

Ska jag slå riktnummer före 112?

Nej, du ska bara ringa 112.

Kan jag ringa 112 från en mobiltelefon med kontantkort när pengarna är slut?

Ja, du kan ringa 112 när pengarna är slut.

Kan 112 se var jag är när jag ringer från en mobiltelefon?

Det går oftast att se var du befinner dig men inte alltid. Det är därför viktigt att du alltid talar om för SOS-operatören var du befinner dig.

Varför ställer SOS-operatören så många frågor?

Det är för att förstå vilken hjälp du behöver och hur snabbt du behöver hjälp.

Har SOS-operatören tid att ställa så många frågor?

SOS-operatören skickar hjälp till dig så fort som möjligt.

Han eller hon kan fortsätta att prata med dig medan hjälpen är på väg.

Det blir det ingen försening för att operatören ställer många frågor.

Vilka frågor får alla som ringer 112?

Vad har hänt?

Var har det hänt?

Vilket nummer ringer du från?

Ska jag snabbt lägga på om jag ringt fel till 112?

Nej, vänta tills någon svarar på 112. Det är bra att du berättar att du ringt fel. Annars tror de att någon behöver hjälp.

Hur många i Sverige ringer till 112 varje dygn?

I Sverige är det ungefär 11 000 personer varje dygn som ringer till 112.

Hur många samtal får 112 i Sverige per år?

I Sverige får 112 ungefär 4,1 miljoner samtal varje år.

Hur många samtal till 112 är felringningar?

En tredjedel av samtalen till 112 är felringningar.

Kan man se på telefonräkningen att jag ringt 112?

Nej, du kan inte se samtal till 112 på telefonräkningen.

Om 112 - Frågor och svar, sida 2

Kan jag skicka sms till 112?

Personer som har svårt att tala eller svårt att höra får använda sms112. Tjänsten finns på svenska och engelska.

Kan 112 ringa upp mig?

Det händer att 112 behöver ringa upp och då visas numret 112 i din telefon. Du kan ha ringt innan och 112 ringer tillbaka för att man vill veta mer eller så behöver ambulansen hjälp med att komma in i porten till någon som är sjuk i ditt hus.

Varför är telefonnumret 112?

Det är samma nödnummer i hela Europa.
En del länder har även andra nödnummer men 112 fungerar alltid.

Kan jag ringa 112 från ett annat land i Europa?

112 fungerar i hela EU. Om du ringer 112 från ett annat EU-land hamnar du hos det landets nödcentral.

Kan SOS-operatören koppla in tolk vid behov?

Ja, via en tolkförmedling kan tolk kopplas in på de flesta språken. Det kan dock ta flera minuter innan en tolk hittats för det aktuella språket och nattetid kan det ta lång tid.

Viktiga hjälpnummer

Ta reda på telefonnumret till:

Apotekets läkemedelsupplysning:

Bris Vuxentelefon om barn:

Giftinformation:

Läkare:

Jourhavande medmänniska:

Jourhavande präst:

Polis:

Samhällets informationsnummer:

Samhällets nödnummer:

Sjukvårdsrådgivning:

Socialjour:

Tandläkare:

Andra viktiga telefonnummer:
